

หลักการบริหาร “หนังสือหลักวิชาการ”

วิเชียร ตรีสุภาพกุล

ต่อ จากฉบับที่แล้ว

โคลบ บทที่ 36 **ทำสิ่งใดให้ตั้งใจดี** ความหมายของโคลบบทนี้ชี้ว่าใจของคนเราเป็นใหญ่สุดเหนือสิ่งอื่นใด มีคำกล่าวที่ว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว” นั้น ถูกต้องแล้ว เพราะการที่เราตั้งใจดี คิดบวก เมื่อทำการงานสิ่งใด ย่อมมีพละนาภาพ มีความเพียรพยายามที่หมายจะให้งานสำเร็จในการทำงานในองค์กร หากทุกคนมีจิตใจตรงตาม คิดบวก คิดดี ไม่คิดลบ นอกจากจะสร้างบรรยากาศแห่งการทำงานที่เป็นสุขแล้ว ยังนำพาให้งานเข้าสู่เป้าหมายได้อย่างไม่ยากเย็น แม้จะพบอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ เพราะในเมื่อทุกคน หรือส่วนมากมีความคิดเชิงบวก ย่อมหาช่องทางแก้ปัญหาจนลุล่วงได้

เพราะฉะนั้น การปฏิบัติงานในองค์กรใดๆ จึงไม่ควรจะมองเพื่อนร่วมงานในแง่ลบ หรือตั้งข้อรังเกียจด้วยความริษยา หรือมุ่งหมายจะจับผิดอยู่ร่ำไป มิฉะนั้น จะสร้างบรรยากาศลบ อึดอัดและไม่รื่นรมย์ ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกในที่ทำงานไม่อยากทำงาน บางคน

ชอบสร้างภาพตัวเองว่าเป็นคนมีเมตตา ธรรมะธรรมโม ชอบทำบุญ และแผ่เมตตาให้เจ้ากรรมนายเวรและผู้อื่นเสมอ แต่ภายใต้ใบหน้ากลับเหี้ยมเกรียม อารมณ์ร้าย วาจาเชือดเฉือน เช่นนี้ต่อให้ทำบุญแผ่เมตตา แต่ใจยังอาฆาตแค้นก็เปล่าประโยชน์ ซ้ำร้ายยังสร้างอารมณ์พิษให้แก่ตัวเอง

เรามักเห็นเสมอว่าองค์กรมากมายมักมีปัญหาาร่วมกัน คือความไม่ลงรอยด้านมนุษยสัมพันธ์ ต่างคนต่างไม่ลงกัน ด้วยความมือคดต่อกัน ซึ่งผู้บริหารไม่ควรจะปล่อยปละละเลยเรื่องนี้ เหตุว่าจะเป็นตัวจุดความก้าวหน้าของหน่วยงาน ซึ่งอาจทำให้หน่วยงานหรือองค์กรเติบโตช้าได้

โคลบบทที่ 37 คิดก่อนพูด เรื่องของวาจา หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่าจักรมณีนัน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ไม่ควรมองข้ามสำหรับผู้บริหารเลยทีเดียว เพราะก่อนพูดเราเป็นนายของคำพูด แต่ถ้าพูดไปแล้ว คำพูดนั้นเป็นนายเรา ปัญหาความขัดแย้ง ความไม่ลงรอยกันในทางการบริหาร มิใช่น้อยที่เกิดจากการพูดโดยไม่ยั้งคิด พูดโดยไม่ไตร่ตรอง ปากไว ขาดวิจารณญาณ ซึ่งนอกจากจะบ่งบอกความดีงามในอุดมภาวะทางอารมณ์แล้ว ยังสื่อให้เห็นว่าเป็นคนไม่ฉลาดอีกด้วย

ในประวัติศาสตร์มีตัวอย่างมากมายที่ตายเพราะปาก หรือร้ายฉานเพราะปาก ผู้ที่ปฏิบัติงานในทางราชการต่างประเทศนั้น จะรู้ซึ่งถึงข้อนี้ดี หากปากไวอาจจะกระทบต่อผลประโยชน์ชาติได้ หรือผู้ที่ทำงานเอกชนและมีส่วนที่กระทบต่อสังคม หรือชุมชนรอบข้างก็จะระมัดระวังในการพูด หรือออกความเห็นต่อสาธารณะ เพราะมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร ด้วยการไม่พูดเรื่องที่อ่อนไหวอันอาจจะกระทบต่อส่วนได้เสียผู้บริหารบางรายมักจะคิดแบบตื้นๆ ว่าเขาเป็นคนตรง พูดตรงตามความคิด ไม่อ้อมค้อม ซึ่งก็จริงอยู่แต่ที่ว่าผลลัพธ์จะเป็นอย่างไร หากผู้บริหารรับอย่างกระอักกระอ่วน และสร้างบรรยากาศที่ไม่น่าอภิรมย์ หรืออย่างเลวร้ายก็คือเป็นช่องทางของการเพาะศัตรูโดยไม่จำเป็น อย่างที่สุนทรภู่ได้แต่งไว้ว่า

“ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์ มีคนรักสรรถ้อยอวยรอยจิต

แม้้นพูดชั่วตัวตายทำลายมิตร จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพูดจา”

โคลงบทที่ 38 การรู้จักให้เกียรติเพื่อน การรู้จักหามิตร ผู้กมิตร ถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง เพราะมนุษย์เราจะอยู่โดดเดี่ยวในโลกในสังคมนั้น เห็นจะเป็นไปไม่ได้ เพราะการมีมิตรนอกจากจะสร้างสายสัมพันธ์แล้ว ยังเป็นสิ่งคมขาวที่จะคอยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเกื้อกูลต่อกัน

อย่างไรก็ดี การคบมิตรนั้นข้อสำคัญจะต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้เกียรติเพื่อนไม่ว่าจะต่อหน้า หรือลับหลัง ไม่สบประมาทว่าร้าย ดูหมิ่นดูแคลน เพราะการดูหมิ่นดูแคลนเท่ากับดูแคลนตนเองด้วยในฐานะที่มีเพื่อนแบบเดียวกัน นิสย้อย่างเดียวกัน อย่างไรก็ตามก็ควรระวังคบมิตรที่ดีด้วย เพื่อมิให้ตัวเองต้องเกลือกกลั้ว หรือถูกจัดรวมอยู่ในช่องเดียวกันอย่างเด็ดขาด ซึ่งตรงนี้ก็มิใช่สุภาษิตอีกบทหนึ่งที่น่าสนใจนั่นคือ **“คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล”** ก็ยังเป็นข้อเตือนใจอันทรงคุณค่าอยู่มิรู้วายเช่นกัน

อย่างไรในสมัยปัจจุบันนี้ แม้วิวัฒนาการของโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่การคบมิตรที่ดีๆ หรือที่เรียกว่ากัลยาณมิตรก็ยังเป็นสิ่งประเสริฐเสมอ นี่จึงมีอีกคำกล่าวที่ว่า **“นกไม่มีขน คนไม่มีเพื่อน ขึ้นที่สูงไม่ได้”** ในวงการบริหารนั้นย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่ผู้บริหารจะต้องมีเพื่อนพ้องมากมาย ไม่ว่าจะในวงอาชีพสายเดียวกัน หรือต่างสายหรืออาจเป็นวงสังคมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ล้วนมีความสัมพันธ์ที่สามารถช่วยเหลือยามมีปัญหาข้อขัดข้อง การให้เกียรติซึ่งกันและกันจึงเป็นเรื่องที่ควรปฏิบัติต่อกัน

โคลงบทที่ 39 คนดีคนชั่วอยู่ที่กมลสันดาน ใจความใน

บทนี้พระองค์ได้ทรงยกเอาบทพระราชนิพนธ์ของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาจั่วหัวเป็นโคลงสุภาษิตดังนี้

ฝูงชนกำเนิดคล้าย	คลึงกัน
ใหญ่ย่อมเพศผิวพรรณ	ແก่บ้าง
ความรู้อาจเรียนทัน	กันหมด
ยกแต่ชั่วดีกระด้าง	อ่อนแก่ฤาไหว

โคลงสุภาษิตบทนี้อธิบายได้อย่างชัดเจนถึงกมลสันดานของคนได้อย่างสมบูรณ์ แท้จริงแล้วคนเราที่เกิดมานี้แม้จะต่างสีผิว อาจจะมาในตระกูลมั่งมี หรือยากจน สีผิวอาจแตกต่างกันตามแต่เชื้อชาติ หรือแม้กระทั่งวิชาความรู้ หากใครที่มีความสามารถก็อาจเรียนทันกันหมด คงไม่มีใครเถียงได้ว่าคนที่มีความรู้แล้วจะเป็นคนดีเสมอไปก็หาไม่ ชำร้ายอาจจะร้ายกว่าคนที่มีความรู้น้อยกว่า เพราะต่างกันก็คือคุณธรรมในตัวตนนั้นๆ เอง

ดังที่มีคำกล่าวเสมอว่าคนเราควรมีความรู้คู่คุณธรรม คนเก่งกับคนดีควรจะไปด้วยกัน มิฉะนั้นแล้วคนเก่งแต่ขาดคุณธรรมอาจฉ้อฉลและร้ายกว่าร้ายทีเดียว

ในทางการบริหารงานนั้น ผู้นำจึงเป็นตัวจักรกลสำคัญที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความผาสุก เจริญก้าวหน้า เป็นแบบอย่างหรือเป็นตัวอย่าง (Role Model) ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเมื่อผู้นำสะอาด ไร้มลทินแล้ว ย่อมกล้าว่ากล่าวตักเตือนคนที่กำลังกระทำผิด หรือเบี่ยงเบนไปทางชั่วได้อย่างเต็มปากเต็มคำ หากใครที่ปากก็พร่ำสอนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำดี แต่ตัวเองก็ประพฤติในสิ่งที่ขัดกับสายตา หรือผิดศีลธรรมเช่นนี้คงไม่ผิดจากว่าแต่เขา อิเหนาเป็นเองอย่างแน่แท้

เรื่องของคุณธรรม หรือจริยธรรมนั้น เป็นเรื่องที่อยู่ในกมลสันดานของคนเรากันทั้งนั้น ใครที่เข้าถึงแก่นธรรม รู้ผิดรู้ชอบ ย่อมไม่พาตัวเองไปแปดเปื้อนกับสิ่งสกปรกและแม้เมื่อพบเห็น คนกระทำความเลวโหด หรือผิดๆ ก็ไม่เอาตัวเองไปเกลือกกลั้วพัวพัน เนื่องจากจะเข้าทำนองปลาร้าพันห่อด้วยใบคา นั่นคือตัวเองจะพลอยมัวหมองไปด้วยและหากองค์กรใดที่มีคนประเภทนี้ก็ควรจะมีระมัดระวัง อย่าเปิดโอกาสให้คนเหล่านี้อาศัยองค์กรเป็นแหล่งประพฤติผิด หรือหากประพฤติผิด ฝ่าฝืนระเบียบวินัยองค์กรแล้ว ควรจะเฝ้าระวังรักษา หรือตัดเนื้อร้าย หรือกำจัดสิ่งปฏิญกุลเหล่านี้ให้พ้นไปเสียจากองค์กร ไม่ควรปล่อยไว้เนิ่นนานจนเหลือ มิฉะนั้นจะเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้คนส่วนรวมและจะลุกลามอลหม่านทั้งองค์กร

